

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. avgusta 2015

Povzetek

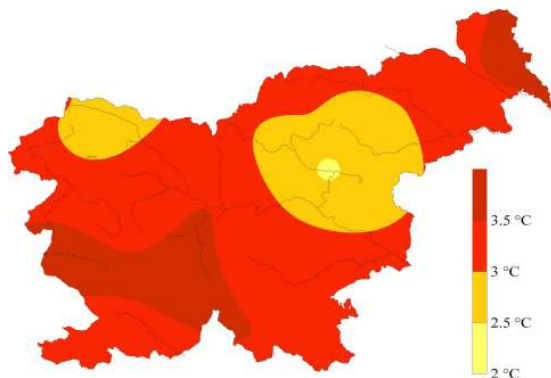
V začetku avgusta nas je zajel četrti vročinski val z najvišjimi temperaturami zraka nad 32 °C, na Primorskem celo nad 36 °C. Dežja je bilo večinoma le za vzorec, zato so rastline trpele sušni stres. Nadpovprečno osončenje in visoke temperature zraka so botrovale sončnim ožigom na koruzi in plodovih sadnega drevja. Iz Vipavske in Soške doline so poročali o napadu koruznega hrošča, v gozdovih, ki jih je lani prizadel uničujoč žled, pa se bojujejo z lubadarjem. V vegetacijski sezoni je do konca prve avgustovske dekade v Portorožu padlo le 216 mm dežja, vodni primanjkljaj pa je znašal že 450 mm.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Za nami je še ena izmed letošnjih suhih in vročih dekad. V prvih dneh avgusta se je začel letošnji že četrti vročinski val, z najvišjimi dnevnimi temperaturami zraka nad 32 °C, še višje so se povzpele v osrednji Sloveniji, na celjskem in v Prekmurju, nad 33 °C, na Primorskem pa celo nad 36 °C. Najnižje nočne temperature zraka so se na Primorskem in v večjih mestih le še redkokdaj ogrele nad 20 °C. Vročinski val se ob koncu dekade še ni zaključil. Povprečne dekadne temperature zraka so bile pričakovano visoko nad povprečnimi vrednostmi. V večjem delu Štajerske in na Zgornjem Gorenjskem so bile od običajnih višje do 3 °C, drugod za več kot toliko. Sonce je v zahodnem in južnem delu države sijalo do petino dalj časa kot v povprečju, drugod pa za od 20 do 30 % več kot običajno. V večjem delu države je sijalo okrog 100 ur. Izstopale so Rateče z 88 urami ter Prekmurje, Obala in Vipavska dolina z več kot 115 urami. Najvišje dnevne vrednosti so se gibale od 11,4 ure (Rateče) do 13,5 ure (Portorož). Z izjemo severozahodnega dela Slovenije je bilo padavin le za vzorec, večinoma do 15 mm. V teh vročih dneh, ko se dnevne vrednosti izhlapevanja še vedno gibljejo okrog 5 mm, bi potrebovali okrog 50 mm dežja v dekadi, da bi imeli ob koncu dekade ničelno vodno bilanco. V Biljah so zabeležili 23,4 mm padavin, v Ratečah 44,1 mm. Okrog teh vrednosti se je večinoma gibala količina dežja tudi v Soški dolini ter na Gorenjskem. Le na skrajnem severozahodu je višina padavin rahlo preseгла povprečne vrednosti, medtem ko je bilo v večjem delu vzhodne in osrednje Slovenije dežja le četrtino običajnih količin.

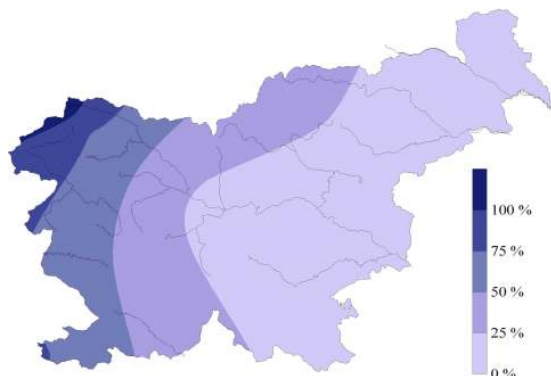
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	25,8	37,2	16,6
Portorož let.	25,8	36,2	13,5
Ljubljana	24,6	33,3	11,3
Novo mesto	23,8	32,2	11,5
Celje	22,5	33,0	9,1
Maribor let.	23,2	32,8	9,4
Murska Sobota	23,6	33,9	10,3
Rateče	19,6	29,9	6,7
Slovenj Gradec	21,5	32,7	6,6

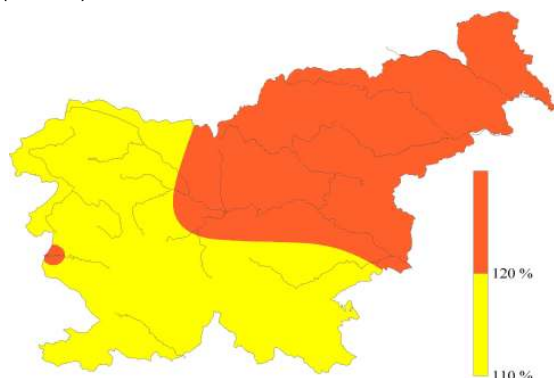
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	23,4	9	1
Portorož let.	15,2	9	1
Ljubljana	6,3	8	2
Novo mesto	4,7	7	3
Celje	3,1	8	2
Maribor let.	2,3	8	2
Murska Sobota	0,5	9	1
Rateče	44,1	7	3
Slovenj Gradec	14,5	7	3

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	118,3	13,2
Portorož let.	119,5	13,5
Ljubljana	105,4	12,8
Novo mesto	98,9	12,5
Celje	108,2	12,5
Maribor let.	117,5	13,1
Murska Sobota	115,9	12,8
Rateče	88,0	11,4
Slovenj Gradec	99,7	12,7

TEMPERATURA TAL

Temperature tal so bile v zgornjem sloju tal večinoma okrog normalnih vrednosti, večje odstopanje je bilo zaznано le na Obali, okrog 1,5 °C nad povprečjem ter v osrednji Sloveniji za 1,0 °C oziroma 1,3 °C na 5 oziroma 10 cm globine. Najnižje dnevne temperature tal na globini 5 cm so bile od okrog 17 °C v Prekmurju in na mariborskem, do okrog 20 °C na Obali in v osrednji Sloveniji. Na globini 10 cm pa so bile od teh za 1 °C višje, na Obali za 2 °C. Najvišje dnevne temperature tal pa so se na globini 5 cm dvigale od 28,5 °C na Koroškem pa vse do več kot 39 °C v Vipavski dolini, na 10 cm so bile tudi za 3,5 °C nižje.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

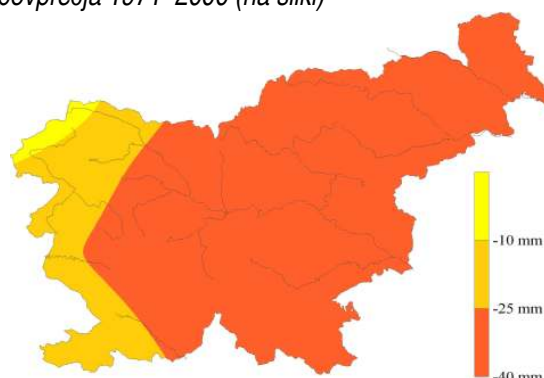
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	27,8	-0,2	18,4	39,4	27,6	-0,4	19,3	37,2
Portorož let.	28,3	1,4	20,0	36,4	28,3	1,5	22,2	32,8
Ljubljana	25,8	1,0	19,7	35,0	25,9	1,3	20,5	32,3
Celje	23,5	-0,2	17,7	32,2	23,5	0,0	18,2	30,9
Maribor let.	24,5	0,1	17,1	35,8	24,5	0,2	18,1	32,3
Murska Sobota	23,7	-0,1	16,8	36,4	23,7	-0,1	17,8	34,3
Slovenj Gradec	22,5	-0,3	17,5	28,5	22,6	-0,1	17,7	27,4

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Dekadna vodna bilanca je bila z izjemo skrajnega severozahoda, kjer je bila rahlo nad ničlo, negativna, na Koroškem je vodni primanjkljaj znašal okrog 25 mm, v Vipavski dolini in na Dolenjskem več kot 30 mm, drugod več kot 40 mm. Vrednosti so bile povsod pod dolgoletnim povprečjem, na skrajnem zahodu države do 25 mm drugod do 40 mm. Po suhi in vroči dekadi so se vegetacijski vodni primanjkljaji močno poglobili, v Prekmurju je znašal 210 mm, na Obali 450 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	-33,4	56,8	8
Portorož let.	-45,5	60,7	8
Ljubljana	-40,0	46,3	3
Novo mesto	-37,8	42,5	0
Celje	-43,6	46,7	3
Maribor let.	-45,4	47,7	1
Murska Sobota	-48,4	48,9	5
Rateče	5,5	38,6	0
Slovenj Gradec	-25,6	40,1	0

STANJE RASTLIN

Koruzna je večinoma že odcvetela, nastopil je čas za formiranje in polnjenje zrn. Koruzni posevki so bili v sušnem stresu. Iz Vipavske in Soške doline so poročali o velikem številu odraslih koruznih hroščev, ki se zadržujejo v koruziščih. Tako v prejšnjem kot tudi v še trajajočem vročinskem valu so rastline marsikje prizadeli sončni ožigi. Iz Vipavskega so poročali o sončnih ožigih na koruzi in na plodovih sadnega drevja, ponekod na Primorskem listje figovih dreves rumeni in odpada, kar pomeni, da septembrskih fig ponekod morda sploh ne bo. Posledice pa lahko vplivajo tudi na nastavek pridelka za naslednje leto. Pridelovalcem zelenjadnic vročina še vedno onemogoča sajenje na prosto za jesensko pridelavo. Za nekatere vrste zelenjadnic so bila priporočena ponovna namakanja. Tudi melone in lubenice so se zaradi vročine pregrevale še pred dozoretnjem. Stalnica letošnjega poletja še naprej ostaja boj z lubadarjem, ki napada oslABLJENA drevesa smrek v gozdovih na območjih, ki jih je januarja 2014 prizadel žled, in povzroča ogromno škodo. Že v maju in juniju so tudi oljke ponekod dobile premalo vlage, zato se plodovi slabše razvijajo.

NOVICE – Rekordno topel julij 2015

Po do sedaj zbranih podatkih je bil letošnji julij, ki sta ga zaznamovala dva vročinska vala, skoraj povsod po državi rekordno topel. Marsikje je število vročih dni, ko najvišja dnevna temperatura zraka preseže 30 °C, doseglo rekordno vrednost. Na glavnih meteoroloških postajah je bilo število takih dni naslednje (krepko so označene rekordne vrednosti): Portorož letališče 25, Bilje 23, **Ljubljana 21**, **Novo mesto 19**, **Murska Sobota 18**, **Celje in Maribor letališče 17**, **Šmartno pri Slovenj Gradcu 14** ter Rateče 9.

Visoko je bilo tudi število dni, ko je temperatura zraka presegla 35 °C. Takih dni je bilo v Ljubljani 8, v Biljah 7, v Novem mestu 5, v Celju 4 in na letališču Portorož 3. Mnogokrat pa smo, še posebej v mestnih okoljih, zabeležili tudi tropske noči, ko se temperatura zraka ni spustila pod 20 °C.

Povprečne mesečne vrednosti temperature zraka so izenačile ali pa presegle rekordne julijske vrednosti (večinoma iz leta 2006) na vseh glavnih meteoroloških postajah, z izjemo Rateč.

Na treh izmed glavnih meteoroloških postaj pa so zabeležili tudi **nove rekordne vrednosti najtoplejšega meseca**. Na Kredarici je povprečna julijska temperatura zraka z 10,3 °C presegla do sedaj najvišjo vrednost za 0,1 °C (avgust 1992 in 2003), na Letališču Jožeta Pučnika z 22,6 °C za 0,4 °C in v Ljubljani s 24,4 °C za 0,2 °C (na obeh postajah je bil do sedaj najtoplejši avgust 2003).

Več informacij lahko preberete na spodnji povezavi:

<http://www.arso.gov.si/novice/datoteke/034324-Splet%20rekordno-topel-julij2015.pdf>

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 14. 8. 2015

SLOVENIJA	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek	Torek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi		plohe	plohe	plohe	plohe
Tmax [°C]	35	31	27	23	25
Tmin [°C]	18	19	18	17	17
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	0	7 .. 18	0	0	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje* / *Modelska napoved* / *Verjetnostna napoved - 10 dni*